

KOD UCZNIĄ

.....

Nr zad	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
pkt	8	2	4	8	4	6	5	3	4	2	2	4	2	2	4

KONKURS Z GEOGRAFII

dla uczniów szkół podstawowych województwa warmińsko-mazurskiego

w roku szkolnym 2025/2026

ETAP WOJEWÓDZKI

Droga Uczennico, Drogi Uczniu!

*Gratuluję serdecznie zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego. Przed Tobą 15 zadań testowych różnego typu, za które możesz uzyskać **maksymalnie 60 punktów**. Przy każdym zadaniu w nawiasie jest podana punktacja. Na wykonanie testu masz 90 minut.*

*W arkuszu zadań, we wskazanym miejscu, **wpisz swój kod**.*

Powodzenia!

Przewodnicząca Wojewódzkiego Konkursu z Geografii

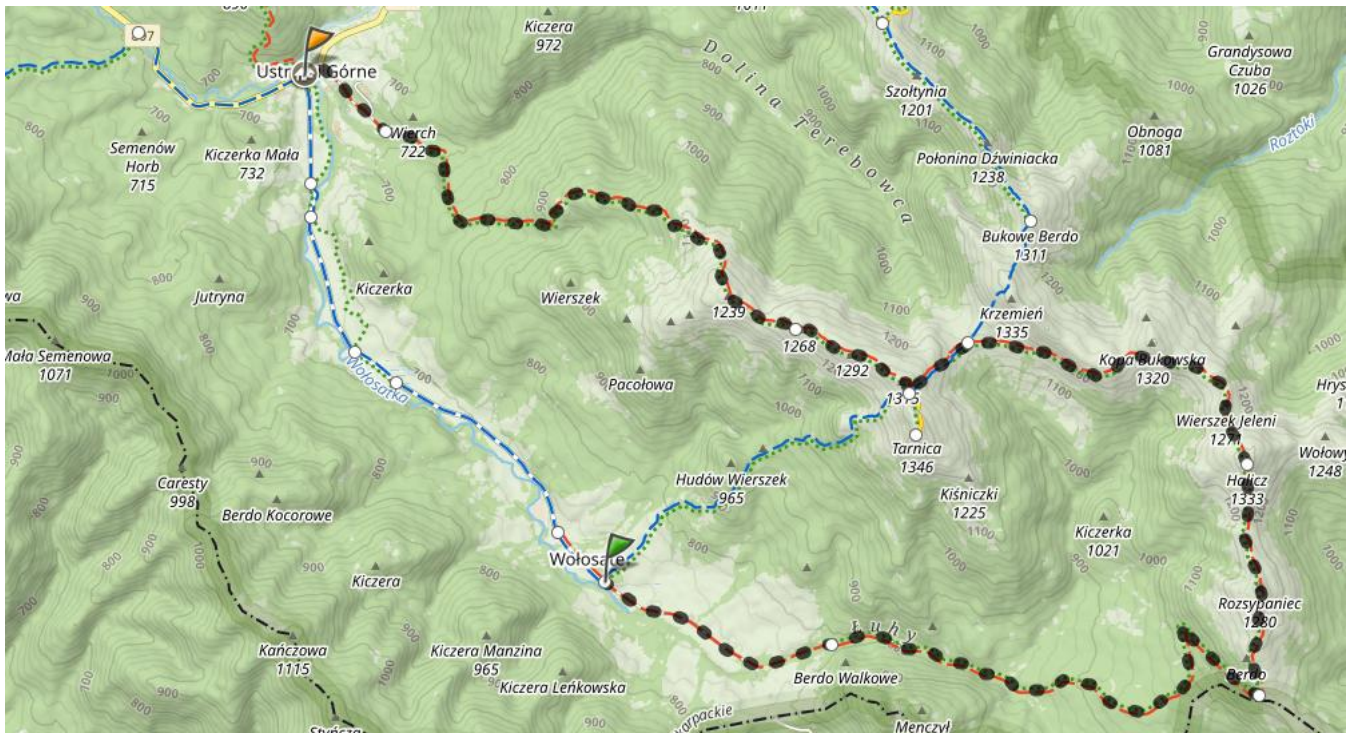
mgr Magdalena Jankun

Zad. 1. (0-8)

Główny Szlak Beskidzki im. Kazimierza Sosnowskiego (w skrócie GSB) to najdłuższy szlak pieszy w polskich górach. Jego długość wynosi ponad 500 kilometrów i biegnie przez duży odcinek południowej Polski, łącząc Ustrzów (zachodni odcinek szlaku) z Wołosatem (wschodni odcinek).

Mapa przedstawia zaznaczony pierwszy odcinek pieszej wędrówki z Wołosatego (737 m n.p.m.), do Ustrzyk Górnych (651 m n.p.m.). Odległość między tymi dwoma punktami wynosi 22,1 km.

Korzystając z mapy i profilu terenu, wykonaj poniższe polecenia.

Źródło: <https://mapa-turystyczna.pl> Fragment mapy GSB

- a) Wpisz we właściwych miejscach na profilu wysokościowym: Wołosate, Ustrzyki Górne oraz Halicz – najwyższy szczyt tej trasy mający 1333 m n.p.m.
- b) Oblicz wysokość względną między Wołosatem a Haliczem.

.....

- c) Wyjaśnij, który fragment trasy (podejście czy zejście) jest dłuższy i bardziej stromy? Odpowiedź uzasadnij, analizując profil terenu.

.....

- d) Uzupełnij luki w zdaniach.

Główny Szlak Beskidzki znajduje się na obszarze największego w Polsce łańcucha górskiego – Po jego wschodniej stronie, a jednocześnie w Polsce południowo- wschodniej, znajduje się pasmo górskie Najbardziej chronionym obszarem przyrody w tym regionie jest Park Narodowy, którego symbolem jest

- e) Poniższe fotografie przedstawiają ślady dużych ssaków występujących na obszarach zaznaczonych na mapie turystycznej. Rozpoznaj zwierzęta na podstawie widocznych tropów i podpisz pod każdą fotografią nazwę gatunku, do którego należą przedstawione ślady.

Fot. Magdalena Jankun

.....

.....

Zad. 2. (0-2)

Podkreśl informacje zamieszczone w tabeli, które dotyczą dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Polski południowo- wschodniej.

Połonina Caryńska	Kopania soli Wieliczka	Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” (UNESCO)	Hala Stulecia
Krzemionki Opatowskie	Cerkwie w Smolniku, Turzańsku (UNESCO), i Lutowiskach.	Podziemia w Tarnowskich Górach	Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej

Zad. 3. (0-4)

Uczniowie klasy sportowej – sekcji narciarskiej ze Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku przygotowują się do Mistrzostw Młodzików. Aby jak najwcześniej rozpocząć poranne treningi, analizują, w której miejscowości w Polsce 29 grudnia Słońce wschodzi najwcześniej.

Pod uwagę wzięli następujące miejscowości:

Miejscowość	Szerokość geograficzna	Długość geograficzna
Szklarska Poręba	50°50'N	15°31'E
Zakopane	49°18'N	19°57'E
Szczyrk	49°43'N	19°02'E
Spała	51°35'N	20°08'E
Ustrzyki Dolne	49°26'N	22°35'E

a) W której z wymienionych miejscowości Słońce wschodzi 29 grudnia najwcześniej, umożliwiając najszybsze rozpoczęcie treningu?

- A. Szklarska Poręba
- B. Zakopane
- C. Szczyrk
- D. Spała
- E. Ustrzyki Dolne

b) Wyjaśnij w 1–2 zdaniach, dlaczego właśnie w tej miejscowości Słońce wschodzi najwcześniej.

.....

.....

Zad. 4. (0-8)

Zimą pogoda w Polsce potrafi zmieniać się bardzo szybko i zaskakiwać zarówno meteorologów, jak i mieszkańców kraju. W ciągu kilku dni, a czasem nawet godzin, mogą

wystąpić ekstremalne zjawiska pogodowe. Jedną z głównych przyczyn tak gwałtownych zmian jest napływ masy powietrza arktycznego z północnych obszarów Ziemi.

- a) Opisz dwie konsekwencje napływu masy powietrza arktycznego na obszar Polski Północnej w okresie zimy (temperatura, opady).

.....

.....

.....

.....

- b) Wskaż przyczynę ekstremalnych opadów śniegu w Polsce Północnej na przełomie grudnia i stycznia 2026. Wyjaśnij, z czego to wynika.

Elbląg I.2026.: Źródło własne Magdalena Jankun

.....

.....

.....

- c) Podczas napływu masy powietrza arktycznego w Suwałkach zanotowano temperaturę – 18°C, natomiast w Szczecinie 0°C. Oblicz amplitudę temperatury między tymi miejscowościami.

.....

.....

- d) Wyjaśnij, dlaczego różnice temperatur są tak duże, uwzględniając położenie geograficzne miast oraz wpływ klimatu.

.....

.....

Zad. 5 (0-4)

Na podstawie zdjęć, współrzędnych geograficznych miejscowości oraz danych w tabeli ze średnimi temperaturami miesięcznymi wykonaj polecenia: **Gásadalur** (Wyspy Owcze) **62°06'N 7°26'W** ; **Krk** **45°02' N, 14°36' E** (Chorwacja).

a) Oblicz amplitudę temperatury rocznej dla każdej miejscowości.

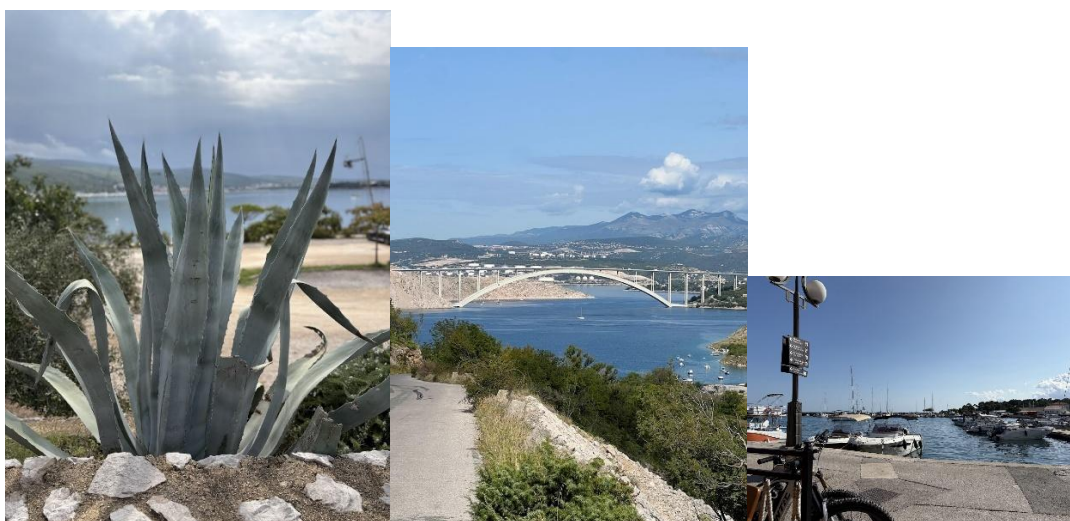
Miesiąc	Gásadalur (°C)	Krk (°C)
Styczeń	3	5
Luty	3	6
Marzec	4	9
Kwiecień	5	13
Maj	7	18
Czerwiec	10	22
Lipiec	12	25
Sierpień	12	25
Wrzesień	10	21
Październik	7	16
Listopad	5	11
Grudzień	3	7

Gásadalur	
Krk	

b) Na podstawie zdjęć krajobrazu oraz współrzędnych geograficznych, określ klimat obu miejscowości, uwzględniając temperatury i położenie geograficzne.

Fot. Piotr Kania

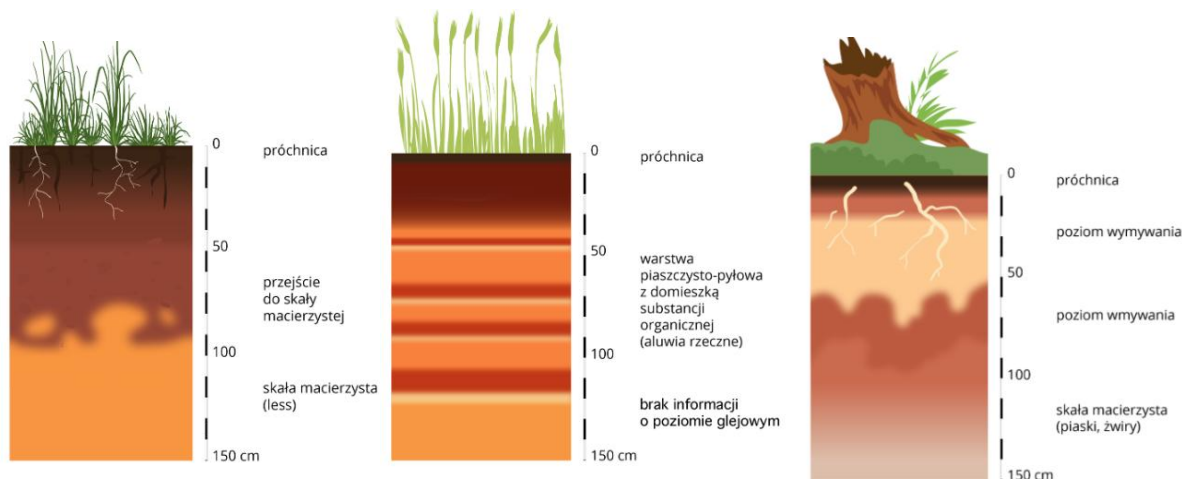
Fot. M.Jankun

Zad. 6. (0-6)

Poniżej znajdują się profile glebowe gleb znajdujących się na terenie naszego kraju.

a) Spośród wymienionych nazw wybierz te, które przedstawiają profile glebowe. Podpisz je we właściwych miejscach. Wskaż glebę najmniej urodzajną.

czarnoziemy	brunatne	bielice	mady	rędziny	górskie
--------------------	-----------------	----------------	-------------	----------------	----------------

b) Połącz linią typ gleby z odpowiednim obszarem jej występowania w Polsce.

- A. Żuławy Wiślane
- B. Karpaty i Sudety
- C. Wyżyna Lubelska
- A. Pojezierze Mazurskie

- czarnoziemy,**
- mady,**
- gleby bielcowe,**
- gleby górskie**

- c) Podaj przyczynę niskiej żyzności gleby górskiej oraz wyjaśnij, dlaczego mady są szczególnie korzystne dla rolnictwa.

.....

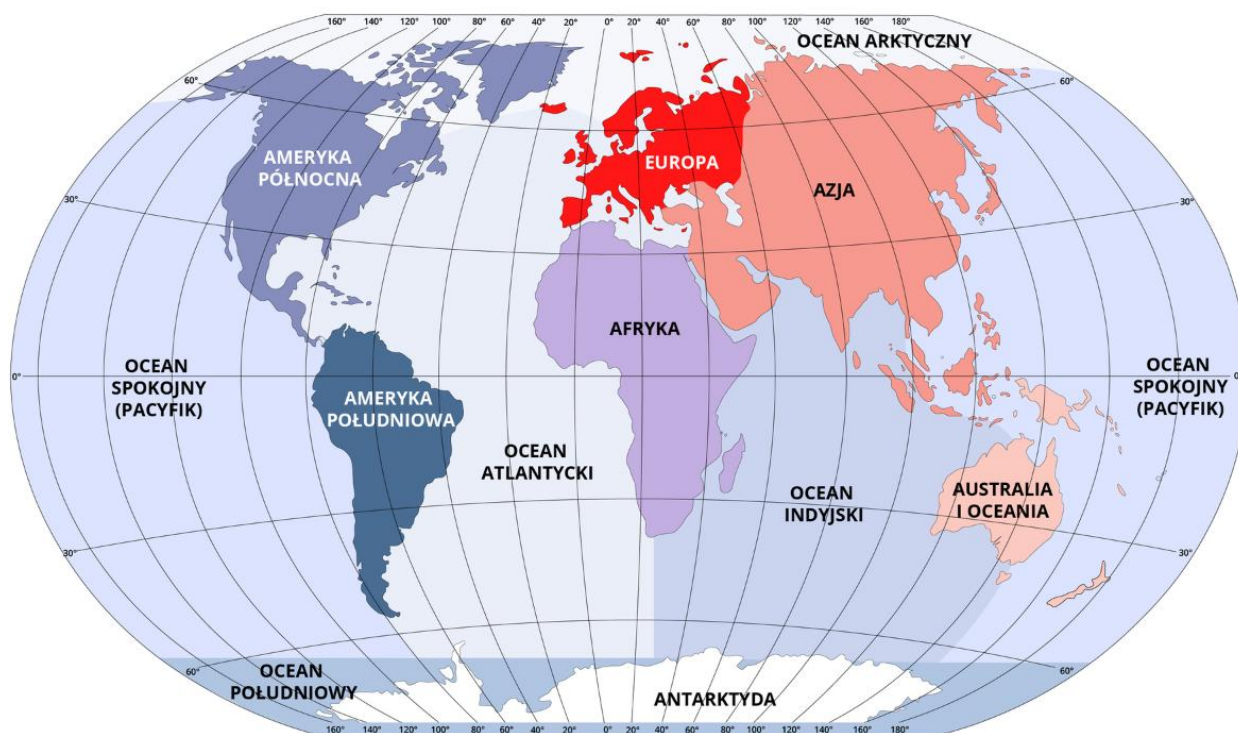
.....

Zad. 7. (0-5)

Na mapie świata przedstawiono wybrane wielkie formy ukształtowania powierzchni. Każdej z nich przyporządkowano odpowiednią cyfrę.

- a) Zaznacz na mapie świata wszystkie formy ukształtowania powierzchni, wykorzystując cyfry przyporządkowane do nazw.

1.	Andy
2.	Himalaje
3.	Pamir
4.	Apeniny
5.	Atlas
6.	Wyżyna Brazylijska
7.	Kordyliery
8.	Nizina Orinoko
9.	Kaukaz
10.	Wielkie Góry Wododziałowe

- b) Ułóż podane formy ukształtowania powierzchni w kolejności od najbardziej wysuniętej na zachód do najbardziej wysuniętej na wschód, biorąc pod uwagę tylko półkulę zachodnią. Zapisz same cyfry, zaczynając od formy położonej najbardziej na zachodzie świata.
-

Zad. 8. (0-3)

Mieszkańcy Palma de Mallorca (39°34'N, 2°39'E) oraz Skagen (57°43'N, 10°35'E), najbardziej na północ wysuniętego miasta Danii, mają 22 grudnia różną długość dnia i nocy.

- a) Napisz, w której z wymienionych miejscowości dzień jest wtedy dłuższy. Uzasadnij krótko swoją odpowiedź, odwołując się do położenia geograficznego.
-
-

- b) Wskaż główną przyczynę opisanego zjawiska.

- A. ruch obrotowy Ziemi
- B. ruch obiegowy Ziemi wokół Słońca
- C. siła Coriolisa
- D. magnetyzm Ziemi

Zad. 9. (0-4)

Jaskinia Postojna w Słowenii jest jedną z najbardziej znanych jaskiń na świecie, słynącą z rozbudowanego systemu korytarzy i form krasowych. Podobne formy występują również w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, np. w jaskiniach w rejonie Ojcowa. W obu regionach można spotkać między innymi stalaktyty, stalagmity i stalagnaty.

- a) Podpisz na fotografii trzy widoczne formy krasowe.

Jaskinia Postojna. Słowenia. Fot. Piotr Kania

- b) Wyjaśnij w 1–2 zdaniach, dlaczego zarówno Postojna, jak i jaskinie Jury Krakowsko-Częstochowskiej mają podobne formy krasowe.

.....

.....

.....

Zad. 10. (0-2)

Nadrenia Północna-Westfalia (NRW) to jeden z najważniejszych regionów przemysłowych Niemiec. Jeszcze w połowie XX wieku dominował tam przemysł ciężki. W ostatnich dekadach struktura przemysłu w tym regionie ulegała znaczącym zmianom. Nastąpiła transformacja, która wiązała się zarówno z restrukturyzacją miejsc pracy, jak i z modernizacją infrastruktury przemysłowej. Wskaż poprawną odpowiedź w poniższych zdaniach.

- a) Które sektory dominowały w Nadrenii Północnej-Westfalii w połowie XX wieku?

- A) Górnictwo i hutnictwo żelaza i stali
- B) Przemysł samochodowy i elektroniczny
- C) Technologie informacyjne i chemia
- D) Turystyka i usługi

- b) Jakie problemy mogły wynikać z dominacji przemysłu ciężkiego?

- A) Zanieczyszczenie środowiska i wysoka liczba wypadków w pracy
- B) Nadmierny rozwój sektora usług
- C) Spadek liczby ludności
- D) Nadprodukcja żywności

- c) Jakie czynniki przyczyniły się do restrukturyzacji przemysłu w regionie?

- A) Postęp technologiczny i zmiany w strukturze gospodarki
- B) Wzrost liczby kopalni
- C) Większa liczba hut żelaza
- D) Rozwój rolnictwa tradycyjnego

Zad. 11. (0-2)

Francja jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo państw Europy. Jej gospodarka opiera się zarówno na nowoczesnym przemyśle, jak i wysoko rozwiniętym sektorze usług, które odgrywają kluczową rolę w tworzeniu PKB oraz miejsc pracy.

a) Który z poniższych przykładów najlepiej ilustruje znaczenie nowoczesnego przemysłu we Francji?

A. Produkcja węgla kamiennego w Zagłębiu Lotaryńskim

B. Przemysł lotniczo-kosmiczny (Airbus, Ariane)

C. Tradycyjne hutnictwo żelaza i stali

D. Rolnictwo ekstensywne na południu kraju

b) Która działalność usługowa ma największy wpływ na pozycję Francji w gospodarce światowej?

A. Turystyka międzynarodowa

B. Rybołówstwo morskie

C. Leśnictwo

D. Górnictwo rud metali

c) Które stwierdzenie najtrafniej opisuje rolę nowoczesnego przemysłu i usług w gospodarce Francji?

A. Są one mało istotne, ponieważ dominującą rolę odgrywa rolnictwo

B. Zapewniają wysokie dochody z eksportu oraz konkurencyjność gospodarki

C. Funkcjonują głównie na potrzeby rynku lokalnego

D. Mają niewielki wpływ na zatrudnienie ludności

Zad. 12. (0-4)

a) Korzystając z mapy fizycznej Azji, oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F- jeśli jest fałszywa. Wstaw X w wybranym miejscu.

Stwierdzenie	P	F
1. Półwysep Kamczatka oblewają wody Morza Beringa		
2. Syberyjska rzeka Lena buduje swoją deltę na Półwyspie Tajmyr		
3. Góry Czerskiego znajdują się w północno-zachodniej części Azji		
4. Wyżyna Tybetańska jest najniżej położoną wyżyną w Azji		
5. Wyżyna Dekan znajduje się na terenie Indii.		

b) Zaznacz na mapie południk 0, równik, biegun północny, oraz mało widoczną Amerykę Północną.

c) Podpisz na mapie góry, uznane za granicę między Europą a Azją.

Źródło: Wydawnictwo Edukacyjne Wiking, licencja: CC BY 3.0.

Zad. 13. (0-2)

Podkreśl prawidłowe odpowiedzi w tekście.

Azja jest kontynentem o **bardzo dobrze/słabo** rozwiniętej linii brzegowej. Największym półwyspem Azji jest **Półwysep Arabski/Półwysep Indochiński**. Najdłuższą rzeką jest **Lena/Jangcy**. Najwyższym szczytem Azji jest **Mont Blanc/ Mount Everest**. Najbardziej wysuniętym na północ przylądkiem Azji na stałym lądzie jest **Czeluskin/Dieżniowa**.

Zad. 14. (0-2)

Region Bliskiego Wschodu

- a) Wskaż stwierdzenie najlepiej charakteryzuje cechy kulturowe regionu Bliskiego Wschodu?
- A) Główną religią w regionie jest islam, a językiem dominującym jest arabski.
 - B) Cały region jest jednolity etnicznie i religijnie.
 - C) Tradycyjne zwyczaje rodzinne są w regionie całkowicie zaniedbywane.
 - D) Kuchnia bliskowschodnia opiera się głównie na mięsie i produktach mlecznych, a warzywa są rzadko spożywane.
- b) Wskaż, które stwierdzenie najlepiej opisuje znaczenie ropy naftowej w regionie Bliskiego Wschodu?
- A) Region nie posiada istotnych złóż ropy naftowej i importuje ją z innych kontynentów.
 - B) Ropa naftowa jest głównym źródłem dochodów wielu państw Bliskiego Wschodu.
 - C) Wydobycie ropy w regionie zostało całkowicie zastąpione przez energię słoneczną.
 - D) Ropa naftowa w regionie nie ma wpływu na gospodarkę światową.
- c) Wskaż, które stwierdzenie najlepiej opisuje poziom rozwoju gospodarczego państw Bliskiego Wschodu?
- A) Wszystkie państwa regionu mają bardzo wysoki poziom PKB i rozwiniętą infrastrukturę.
 - B) Państwa bogate w ropę, np. Zjednoczone Emiraty Arabskie, mają wysoki PKB per capita, podczas gdy np. Jemen charakteryzuje się niskim poziomem rozwoju.
 - C) Bliski Wschód nie korzysta wcale z dochodów z ropy.
 - D) Gospodarki państw regionu są całkowicie zróżnicowane i nie zależą od żadnych surowców naturalnych.

Zad. 15. (0-4)

Wenezuela, kraj o ogromnych bogactwach naturalnych, w tym jednym z największych na świecie złóż ropy naftowej, od dawna znajduje się w centrum geopolitycznych zainteresowań. Silna chęć Stanów Zjednoczonych do kontrolowania strategicznych dóbr naturalnych wpłynęła na politykę i gospodarkę tego kraju, kształtując jego współczesne wyzwania.

a) Określ położenie geograficzne Wenezueli, uwzględniając część kontynentu, na którym leży, oraz dostęp do oceanu, morza.

.....
.....

b) Oblicz rozciągłość południkową i równoleżnikową Wenezueli, wiedząc, że najbardziej wysuniętym na północ punktem jest Przylądek San Román **12°N**, na południe punkt Río Negro **0°**, natomiast najbardziej wysuniętym na zachód jest punkt na granicy z Kolumbią **73°W**, a na wschód - punkt znajdujący się na granicy z Gujaną **59° W**.

Wyniki rozciągłości równoleżnikowej podaj w stopniach, a wyniki rozciągłości południkowej w stopniach i przelicz na kilometry.

.....
.....
.....

Odp.....
.....

BRUDNOPIS